

PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 106/24

2024 m. birželio 25 d., Liuksemburgas

Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-626/22 | *Ilda ir kt.*

Bendrovės *Ilda* plieno gamyklos eksploatavimas turi būti sustabdytas, jeigu kelia didelį ir reikšmingą pavojų aplinkai ir žmonių sveikatai

Tai įvertinti turi Milano teismas

„Taršos“ sąvoka, kaip tai suprantama pagal Direktyvą dėl pramoninių išmetamų teršalų, apima neigiamą poveikį aplinkai ir žmonių sveikatai. Taigi išankstinis tokio įrenginio, kaip Italijos pietuose esanti *Ilda* plieno gamykla, veiklos poveikio vertinimas turi būti šioje direktyvoje numatytų leidimo eksploatuoti išdavimo ir persvarstymo procedūrų sudedamoji dalis. Per persvarstymo procedūrą reikia atsižvelgti į su įrenginio veikla susijusius teršalus, net jeigu jie nebuvo įvertinti per pirminę leidimo išdavimo procedūrą. Didelio ir reikšmingo pavojaus aplinkai ir žmonių sveikatai atveju įrenginio eksploatavimas turi būti sustabdytas.

Ilda plieno gamykla yra Tarante, Italijos pietuose. Savo veiklą ji pradėjo 1965 m. Turėdama maždaug 11 000 darbuotojų ir užimanti 1 500 hektarų plotą, ji yra viena didžiausių plieno gamyklų Europoje.

2019 m. Europos Žmogaus Teisių Teismas pripažino, kad plieno gamykla plieno gamykla daro didelį kenksmingą poveikį aplinkai žmonių ir sveikatai¹. Nuo 2012 m. buvo numatytos priemonės, siekiant sumažinti jos poveikį, tačiau jų įgyvendinimo terminai nuolat buvo nukeliami.

Daug šios teritorijos gyventojų kreipėsi į Milano teismą su prašymu uždrausti plieno gamyklos veiklą. Jie teigia, kad jos teršalai daro žalą jų sveikatai ir kad įrenginys neatitinka Direktyvos dėl pramoninių išmetamų teršalų² reikalavimų.

Milano teismui kilo klausimas, ar Italijos teisės aktai ir *Ilda* plieno gamyklos siekiant užtikrinti jos tęstinumą taikomos specialios leidžiančios nukrypti nuostatos prieštarauja direktyvai. Todėl jis kreipėsi į Teisingumo Teismą šiuo klausimu.

Teisingumo Teismas visų pirma pabrėžė **glaudų aplinkos apsaugos ir žmonių sveikatos apsaugos** – kuri priklauso prie Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje garantuojamų **pagrindinių Sąjungos teisės tikslų – ryšį**. Jis pažymėjo, kad direktyva padeda pasiekti šiuos tikslus ir apsaugoti teisę gyventi aplinkoje, galinčioje užtikrinti sveikatą ir gerovę.

Nors, Italijos vyriausybės teigimu, direktyvoje nėra jokios nuorodos į žalos sveikatai vertinimą, Teisingumo Teismas pažymėjo, kad „taršos“ sąvoka pagal šią direktyvą apima neigiamą poveikį tiek aplinkai, tiek žmonių sveikatai. Taigi **išankstinis tokio įrenginio, kaip *Ilda* plieno gamykla, veiklos poveikio vertinimas šiais dviem aspektais turi būti leidimo eksploatuoti išdavimo ir persvarstymo procedūrų sudedamoji dalis**. Tačiau, Milano teismo teigimu, šio išankstinio reikalavimo nesilaikyta, kiek tai susiję su žala sveikatai. Ūkio subjektas taip pat turi vertinti šį poveikį per visą savo įrenginio eksploatavimo laikotarpį.

Be to, Milano teismo teigimu, pagal *Ilda* plieno gamyklos taikomas specialias nuostatas šiam įrenginiui buvo

leidžiama išduoti aplinkosaugos leidimą ir jį persvarstyti, neatsižvelgiant į tam tikrus teršalus ar jų kenksmingą poveikį aplinkiniams gyventojams. Vis dėlto Teisingumo Teismas pažymėjo, kad įrenginį eksploatuojantis **ūkio subjektas privalo pirminiame prašyme dėl leidimo pateikti informaciją apie teršalus, kurie gali būti išmetami iš jo įrenginio, pobūdį, kiekį ir galimą neigiamą poveikį**. Reikalavimas laikytis leidime eksploatuoti nustatytų ribinių verčių gali būti netaikomas tik teršalams, laikomiems turinčiais nereikšmingą poveikį žmonių sveikatai ir aplinkai.

Teisingumo Teismas konstatavo, kad, priešingai, nei tvirtina *Ilva* ir Italijos vyriausybė, **persvarstymo procedūra** negali apsiriboti ribinių verčių nustatymu tik teršalams, kurių išmetimas buvo numatomas. **Taip pat reikia atsižvelgti į atitinkamame įrenginyje, jį eksploatuojant, realiai susidarančius ir išmetamus kitus teršalus.**

Pažeidus leidimo eksploatuoti įrenginį sąlygas, **ūkio subjektas turi nedelsdamas imtis būtinų priemonių, kad kuo greičiau būtų atkurta jo įrenginio atitiktis šioms sąlygoms.**

Didelio ir reikšmingo pavojaus aplinkai ir žmonių sveikatai **atveju** leidime eksploatuoti numatytų **apsaugos priemonių taikymo terminas negali būti pakartotinai pratęstas, o įrenginio eksploatavimas turi būti sustabdytas.**

PRIMINIMAS: Kreipimaisi dėl prejudicinio sprendimo priėmimo valstybių narių teismams, nagrinėjantiems juose iškeltas bylas, suteikia galimybę pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas ir jo santrauka, jeigu rengiama](#), nuo paskelbimo dienos prieinami CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Marta Osleja ☎ (+352) 4303 6005.

Sprendimo paskelbimo posėdžio vaizdai prieinami „[Europe by Satellite](#)“ ☎(+32) 2 2964106

Likite su mumis!

1 2017, 2018 ir 2021 m. žalos sveikatai vertinimuose nustatytas priežastinis ryšys tarp Taranto regiono gyventojų sveikatos būklės pablogėjimo ir *Ilva* plieno gamyklos išmetamų teršalų, ypač kiek tai susiję su pramoninės kilmės kietosiomis dalelėmis PM₁₀ ir sieros dioksidu (SO₂). Buvo nustatyti kiti su plieno gamyklos veikla susiję teršalai, kaip antai varis, gyvsidabris ir naftalenas, taip pat kietosios dalelės PM_{2,5} ir PM₁₀. 2022 m. sausio 12 d. Jungtinių Tautų Žmogaus teisių tarybos ataskaitoje Taranto aglomeracija įtraukta į „aukojamų teritorijų“ sąrašą. Tai yra teritorijos, kurioms būdingi itin dideli taršos lygiai ir užteršimas toksinėmis medžiagomis; jose pažeidžiami ir marginalizuoti gyventojai daug daugiau nei kiti gyventojai patiria taršos ir pavojingų medžiagų poveikio pasekmes sveikatai, žmogaus teisėms ir aplinkai.

2 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos [direktyva 2010/75/ES](#) dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės).